

УДК 378.4:81'02(477.83-25)“1946/2013”

КЛАСИЧНА ФІЛОЛОГІЯ У ЛЬВІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ (1946–2013)

Роман ДОМБРОВСЬКИЙ, Богдан ЧЕРНЮХ
Львівський національний університет імені Івана Франка,
кафедра класичної філології

У статті проаналізовано діяльність кафедри класичної філології Львівського університету у період з 1946 р. до наших днів. Основну увагу зосереджено на ключових постатях, наукових і методичних досягненнях кафедри, а також діяльності кафедри в сфері художнього перекладу з класичних мов.

Ключові слова: кафедра класичної філології, Львівський університет, наукова діяльність, художній переклад.

Кафедра класичної філології є однією з найстарших у Львівському університеті. Традиції цієї спеціальності сягають XVII ст. З часу заснування Львівського університету на підставі декрету польського короля Яна Казимира II від 20 січня 1661 року в ньому викладалися традиційні для європейських вищих шкіл науки, і у першу чергу, дисципліни, які належать до класичної філології. Але на наукову основу викладання класичної філології було покладено тільки в другій половині XIX ст. з приходом в університет таких відомих вчених як В. Кергель і Г. Лінкер. Вони заклали фундамент класичної філології у Львівському університеті, підготували і виховали численний загін викладачів класичних мов для гімназій Галичини. З цього часу починається бурхливий розвиток класичної філології у Львівському Університеті, який досяг свого апогею в першій половині XX ст. Саме в цей період у Львівському університеті працювали вчені–класики зі світовим іменем – Л. Цвіклінський, С. Вітковський, Є. Ковальський, Т. Сінко, Р. Ганшинець, Є. Мантейфель. Завдяки їхнім зусиллям у Львові виходили наукові та науково-популярні часописи, присвячені класичній філології “Eos”, “Kwartalnik klasyczny”, “Przegląd klasyczny”, “Filomata”, “Palaestra”. Львів став крупним видавничим центром у галузі класичної філології.

Друга світова війна відчутно відбилася на кафедрі класичної філології. Під час німецької окупації (1941–1944) університет був закритий, а професори і викладачі були змушені працювати не за спеціальністю, частина з яких так і не повернулася на попереднє місце роботи. Цілком обезкровив кафедру класичної філології від’їзд в Польщу польських професорів в перші повоєнні роки (1945–1946), в результаті чого кафедра залишилася без спеціалістів з науковим ступенем і званням. Все ж таки вона не була закрыта, а укомплектована гімназійними професорами українцями, які були досвідченими педагогами та

володіли ґрунтовними знаннями в галузі класичної філології. Частина з них незабаром захистила кандидатські дисертації – М. Білик, В. Пастущин, Й. Кобів, Є. Скоробагата. Почався новий, український період в історії кафедри класичної філології Львівського університету. Кафедра стає центром наукової та навчально-методичної роботи, єдина на той час в Україні готує спеціалістів в галузі класичної філології. Збільшився об'єм навчальної роботи. Латинська мова була знята зі шкільних програм і її вивчення було передане університетам. Таким чином, кафедра класичної філології забезпечувала читання своїх дисциплін і латинської мови на інших відділах і факультетах університету.

Важливу роль в діяльності кафедри відіграв учений зі світовим іменем доктор філологічних та історичних наук, професор С. Лур'є, який був змушений покинути Ленінград через звинувачення у космополітизмі. На львівський період (1953–1964 роки) припадає розквіт його наукової творчості. Виходять друком фундаментальні праці “Незмінювані слова у функції присудка в індоєвропейських мовах” (1955), “Мова і культура Мікенської Греції” (1957), “Основи історичної фонетики грецької мови” (1961), які стали вагомим внеском у світову класичну філологію. Вперше в Радянському Союзі під керівництвом професора С. Лур'є проводився семінар з мікенології. Мікенологічні дослідження С. Лур'є продовжує його учень, професор С. Шарипкін.

Розвиток класичної філології у Львівському університеті у повоєнний час пов'язаний з іменем Й. Кобова. Він зумів зберегти і продовжити традиції кафедри класичної філології як наукового і навчально-методичного центру, незважаючи на несприятливу політичну обстановку в Україні. На час його завідування кафедрою (1958-1966) припадає підйом наукової роботи. Кафедра отримала право захисту кандидатських дисертацій і аспірантуру. Під редакторством Й. Кобова почав виходити республіканський науковий збірник “Питання класичної філології”, який відіграв важливу роль у консолідації наукових сил в Україні та підняв престиж Львівської школи класиків. У роки тоталітаризму Й. Кобів зазнав переслідувань, був звільнений з посади і поновлений на роботу в університет тільки після відновлення української державності 1991 року, де він працював до виходу на пенсію 1996 року. 1992 року був обраний дійсним членом Наукового товариства імені Тараса Шевченка, а 1993 року йому було присвоєно вчене звання професора.

В історію української класичної філології Й. Кобів ввійшов як засновник наукової школи з вивчення граматичної спадщини античних дослідників мови, підготував на цю тему докторську дисертацію, яка зберігається в архіві родини вченого. Фундаментальна праця “Система граматичних понять і термінів старогрецького вчення про мову” широкомасштабно висвітлює питання виникнення й розвитку, семантики й етимології граматичних термінів, якими користувалися грецькі вчені, і має винятково важливе значення для заповнення прогалини у картині еволюції поглядів на становлення граматичних понять і створення граматичної терміносистеми від античності аж до наших днів. Напря-

який розробляв Й. Кобів, виявився перспективним, знайшов багатьох послідовників вивчення граматичної спадщини стародавніх греків і римлян і оформився у Львівську школу. Досить згадати роботи Р.Оленича, П. Міхеєва, С. Семенюка, М. Ороса, Л. Гаврило, О. Сафроняка, Н. Ревак, О. Пилипів.

Й. Кобіву належать також численні літературознавчі роботи – статті, передмови та коментарі до перекладів зі старогрецьких, римських та неолатинських авторів, які є глибокими та скрупульозними дослідженнями. Можна навести, приміром, ґрунтовну передмову “Вергілій і його епічна поема” до перекладу українською мовою “Енеїди” Вергілія, здійсненого М. Біликом¹.

Серед помітних постатей, які прийшли на кафедру класичної філології в 50-х роках, слід відзначити доцентів М. Білика, Ю. Мушака, Є. Скоробагату, старшого викладача Й. Дідика. М. Білик цікавився “Роксоланією” Севастяна Кленовича, здійснив її переклад і присвятив кандидатську дисертацію. Ю. Мушак займався античною метрикою та досліджував твори Феофана Прокоповича. По собі залишив пам’ять неперевершеного знавця античності, блискучого інтерпретатора старогрецьких та римських авторів, перекладача. Талановитим дослідником була аспірантка професора Р. Ганшинця, згодом доцент кафедри Є. Скоробагата. Сферою її наукових зацікавлень були грецькі запозичення в латинській мові. На цю тему вона підготувала докторську дисертацію, але у зв’язку з погіршенням стану здоров’я вийшла на пенсію, так і не захистивши роботи. Глибоким знавцем античної літератури був Й. Дідик, який досліджував творчість Вакхиліда, але поряд займався й іншими питаннями. Цікавими є дослідження присвячені перекладам І. Франка творів античної літератури, які, на жаль, відображені тільки в тезах.

Однією з найпомітніших постатей в історії класичної філології Львівського університету у повоєнний час був професор В. Маслюк. Як здібний організатор навчального процесу, він з 1966 по 1973 завідував кафедрою, однак відоміший як дослідник античної і давньоукраїнської літератури. Він – автор ґрунтовної монографії “Латиномовні поетики і риторики XVII – першої половини XVIII ст. та їх роль у розвитку теорії літератури на Україні”², що стала важливим етапом у дослідженні та інтерпретації українських латиномовних курсів поетичного та ораторського мистецтва. Вчений зумів подолати стереотипи у вивченні курсів поетичного та ораторського мистецтва, прочитаних професорами Києво-Могилянської академії та інших навчальних закладів країни у XVII – першій половині XVIII ст. і по-новому інтерпретувати їх теоретичні настанови та погляди на поезію і риторичку. Завдяки праці В. Маслюка в науковий обіг було введено нові факти і приклади, а українські поетики і риторики отримали глибоку наукову оцінку і зайняли належне їм місце в системі духовних цінностей українського народу.

¹ *Вергілій. Енеїда / Вергілій*; пер. лат. М. Білик. К.: Дніпро, 1972. 355 с.

² *Маслюк В. П. Латиномовні поетики і риторики XVII - першої половини XVIII ст. та їх роль у розвитку теорії літератури на Україні / В. П. Маслюк. К.: Наукова думка, 1983. 233 с.*

Доцент Ю. Кузьма-Цибко цікавилась історією античного роману. Вона захистила кандидатську дисертацію “Лукій” Лукіана і “Метаморфози” Апулея” (1959). Відома також як автор перекладів з римської лірики.

Талановитим педагогом та енциклопедично освіченим спеціалістом у різних галузях класичної філології був доцент І. Андрейчук, який читав курси з теоретичної та історичної граматики старогрецької мови, грецької епіграфіки та народної латини, інтерпретував старогрецьких і римських авторів. Предметом його наукових зацікавлень був дієприкметник у старогрецькій мові. На цю тему він захистив кандидатську дисертацію “Функції дієприкметника у старогрецькій мові” (1966) та опублікував низку статей в “Іноземній філології”.

З 1973 по 1993 рік очолював кафедру професор Р. Оленич, відомий спеціаліст в галузі історії античного мовознавства, автор монографії “Прісціан і антична грамматика”³. Ця монографія стала важливим етапом у вивченні граматичної спадщини античних дослідників мови і влилася у русло досліджень з історії античної граматики, які були довгий час пріоритетними на кафедрі класичної філології.

Питаннями античного мовознавства займається також старший викладач Н. Ревак, яка в низці статей розглядає трактування мовних огріхів античними граматиками, починаючи від представників дограматичного періоду і закінчуючи останнім крупним олександрійським філологом Аполлонієм Дисколом і римськими артиграфами III–V ст. Проблеми становлення та розвитку латинської граматичної термінології стали предметом дослідження доц. О. Пилипів, яка на цю тему захистила кандидатську дисертацію, а зараз плідно працює в галузі латинської фразеології та термінології.

Львівська школа класичної філології може похвалитися певними здобутками у дослідженні наукової спадщини олександрійського грамматика II ст. Аполлонія Дискола. У 80-х роках аспірант професора Р.Оленича Л. Гаврило написала кандидатську дисертацію, в якій розглянула вклад Аполлонія у розробку наукового синтаксису. 1994 року інший його аспірант, а сьогодні доцент кафедри О. Сафроняк, захистив кандидатську дисертацію “Понятійно-термінологічна система граматичної теорії Аполлонія Дискола”, в якій звернувся до морфологічної теорії олександрійського вченого.

Багатогранною є наукова творчість професора А. Содомори. Його численні статті в наукових журналах і часописах, передмови до перекладів розглядають важливі питання античної літератури та перекладу з класичних мов українською. Такою, наприклад, є вступна стаття “Філософія і поезія в образному слові Лукреція” до перекладу поеми поета українською мовою⁴, що є однією з кращих

³ Оленич Р.М. Прісціан і антична грамматика / Р. М. Оленич. Львів: Видавництво Львівського університету, 1973. 213с.

⁴ Тім Лукрецій Кар. Про природу речей / Тім Лукрецій Кар; перекл., передм. та прим. А. Содомора. К.: Дніпро, 1988. 191 с.

праць в українській Лукреціані. Вчений акцентує увагу на темі боротьби зі страхом, яка є основною, еволюціонує на протязі всього твору і становить його змістовно-цільовий рівень. На особливу увагу заслуговують книги есеїв “Жива античність”, “Під чужою тінню”, “Наодинці зі словом”, “Студії одного вірша”, які є одночасно серйозними науковими дослідженнями різних питань перекладу чужоземних літератур українською мовою. Можна назвати розгляд такого стилістичного явища як *iunctura verborum*, за допомогою якого створюється додатковий семантичний контекст, побудований на асоціативних зв’язках і яке дуже важко адекватно передати рідною мовою.

Словотвірні процеси у пізній латині досліджує доцент Р. Домбровський. 1982 року він захистив кандидатську дисертацію “Суфікси суб’єктивної оцінки в пізній латині”, присвячену недостатньо розробленому у мовознавстві питанню демінутивних суфіксів і демінутивного словотворення на пізніх етапах розвитку латинської мови. Р. Домбровський займається також літературознавчими питаннями і опублікував низку статей про рецепції античної байки в українській літературі. З 1993 по 2002 рік завідував кафедрою класичної філології.

Цікавою є захищена 1987 року кандидатська дисертація “Субстантивовані прикметники у Цицерона як функціональна система” доцента Л. Глущенко. Її відмітною рисою є детальний і багатоплановий аналіз субстантивів, які розглянуто на різних граматичних рівнях. Тематично близькою до попередньої є захищена 1988 року кандидатська дисертація “Ад’єктивація дієприкметників в латинській мові” доцента Р. Оліщук, в якій автор на матеріалі епістолярної спадщини Цицерона і Плінія Молодшого прослідковує вплив лексико-семантичних, морфологічних і синтаксичних факторів на процес ад’єктивації дієприкметників. Для кандидатських дисертацій “Іменники *pluralia tantum* в історичній прозі Цезаря, Лівія, Тацита” доцента О. Назаренко та “Лексичні синоніми-прикметники в листах М. Туллія Цицерона, Л. Аннея Сенеки, Плінія Молодшого” доц. Л. Мисловської, захищених 1994 року, характерний системний підхід до вивчення лексико-семантичних груп слів. Результати дослідження цінні самі по собі, також мають загальнотеоретичне значення.

Характеру серйозного монографічного дослідження набула захищена 1994 року кандидатська дисертація “Категорії виду і часу в дієслівній системі латинської мови I–II ст. н.е.” доцента Б. Чернюха, присвячена функціонуванню вищо-часових форм в художній прозі Петронія і Апулея. Автор продовжує займатися латинським дієсловом, досліджуючи його аспектуальну семантику. З 2003 року завідує кафедрою класичної філології.

Асистент І. Романюк активно досліджує структурно-семантичні особливості префіксальних дієслівних утворень у пізній латині. Над проблемами лексикології у старогрецькій та латинській мовах працюють асистенти М. Мокривська, Л. Олійник, О. Курудз, аспіранти кафедри.

Цікавою є наукова продукція молодшого покоління викладачів і аспірантів кафедри. Асистент О. Кашук присвятив кандидатську дисертацію проблемі концепту щастя у творах Григорія Великого, захищену 2009 року. Структурно-семантичний аспект елегій Тібула досліджує асистент М. Домбровський. Проблемами функціонального синтаксису латинської та давньогрецької мов займаються асистенти А. Садовський та Н. Панчишин.

У творчому доробку кафедри класичної філології є й колективні праці, серед них видання латинських написів міста Львова “Anno Domini. Року Божого”⁵, перекладених і прокоментованих А. Содоморою і М. Домбровським. Книга має неабияке наукове і пізнавальне значення і засвідчує, що у культурному просторі Львова у різні періоди активно функціонувала латинська мова, відображена у написах на житлових будинках, культових спорудах, надмогильних пам’ятниках і плитах, навчальних закладах тощо. Не можуть залишити байдужими читача з особливою теплотою написані передмови дослідників написів.

Значне місце в роботі кафедри класичної філології посідає перекладацька діяльність. Тут виникла школа художнього та наукового перекладу, що має глибокі і міцні традиції. Її видатними представниками є М. Білик, Ю. Мушак, Й. Кобів, В. Маслюк, А. Содомора. Засвоєно чимало пам’яток давньогрецької і римської літератури, середньовічної латиномовної літератури та літератури епохи відродження, канонічної літератури. М. Білик переклав “Роксоланію” Севастіана Кленовича та “Енеїду” Вергілія. Ю. Мушак здійснив переклад байок Езопа, “Сповіді” Августина, низки комедій Плавта і Теренція, деяких творів Феофана Прокоповича. Значним є перекладацький доробок Й. Кобіва. На велику увагу заслуговують його переклади (деякі у співавторстві) “Поетики” Аристотеля, “Діалогів” Платона, “Паралельних життєписів” Плутарха, “Повісті про Херея і Каллірою” Харітона, “Сатирикону” Петронія, “Метаморфоз, або Золотого осла” Апулея, “Утопії” Т. Мора та “Міста Сонця” Т. Кампанелли, “Листів темних людей” анонімного автора і деяких інших. Вони відзначаються філологічною точністю як щодо літературного стилю, так щодо відтворення численних реалій, якими рясніє давній твір. Постійно працюючи над збагаченням рідної мови, Й. Кобів домігся того, що його переклади звучать вільно і дохідливо, справді стають надбанням нашої культури. В останні роки життя Й. Кобів здійснив також кілька перекладів з латинської мови канонічних творів, серед них “Кодекс Канонів Східних Церков”, який отримав схвальну оцінку папи Івана Павла II. За свою невтомну працю в галузі художнього перекладу Й. Кобів був удостоєний звання лауреата літературної премії імені Максима Рильського за 1993 рік.

В. Маслюк перекладав зі старогрецької та римської поезії, але найбільше уваги присвятив давньоукраїнській латиномовній літературі. 1973 року видавництво “Мистецтво” надрукувало в його перекладі визначну пам’ятку

⁵ Содомора А., Домбровський М., Кісь А. Anno Domini. Року Божого: Латинські написи Львова / Андрій Содомора, Маркіян Домбровський, Андрій Кісь. Львів: ЛА “Піраміда”, 2008. 294 с.

естетичної думки України XVIII ст. – поетику Митрофана Довгалевського “Сад поетичний”. Згодом з’явилися у його перекладах твори Симона Пекаліда, Григорія Чуя, Павла Русина, Георгія Тичинського, Севастіяна Кленовича, Феофана Прокоповича, Миколи Гусовського. Вони друкувалися у різних збірниках і антологіях, зокрема: “Аполлонова лютня”, “Науковий збірник Музею української культури в Свиднику”, “Українська література XVIII ст.”, “Антологія української поезії”, “На Верховині”, “Пісні Купідона”, “Українська література XVI ст.”, “Українські гуманісти епохи Відродження” у численних журналах і часописах. Переклади В. Маслюка з давньоукраїнської літератури отримали високу оцінку рецензентів, які характеризують їх як важливий внесок в українську перекладну літературу.

Унікальним явищем в українській культурі є перекладацька діяльність лауреата Літературних премій імені Максима Рильського і Григорія Кочура А. Содомори. Йому належать переклади комедій Аристофана, трагедій Есхіла, Софокла, Еврипіда, поезій Сапфо і Теогніда, більшості творів Овідія, всього Горация, філософської поеми “Про природу речей” Лукреція, “Буколік” і “Георгік” Вергілія, римських елегійних поетів Катула, Тібулла, Проперція, “Дистихів” Катона, “Моральних листів до Луцілія” Сенеки, філософсько-дидактичного твору “Розрада від філософії” Боеція. До цього слід додати латиномовні твори Середньовіччя, Відродження та Нового часу – “Пісні вагантів”, “Салернський кодекс здоров’я” Арнольда з Віланови, “Подорож у Східні краї” Вільгельма де Рубрука, вірші Павла Русина з Кросна, поема “Пісня про зубра” Миколи Гусовського, медичні трактати з XVIII ст. і ін. Виконані на високому художньому та професійному рівні, вони ввійшли до золотого фонду нашої культури. Глибокий знавець класичних та української мови А. Содомора домогся того, що його переклади, яким би не був оригінальний матеріал, звучать живо і дохідливо.

Неабияких успіхів добилися викладачі кафедр класичної філології у створенні навчально-методичної літератури. Написані ними підручники, посібники та методичні розробки завжди були на часі та забезпечували безперебійний та повнокровний навчальний процес. Заслуговує на велику увагу підручник “Латинська мова”⁶ Ю. Мушака оригінальністю викладу морфології і синтаксису та цінними відомостями зі стилістики та метрики. Свою роль відіграв добротний підручник “Латинська мова” (Львів, 1975) В. Маслюка і Р. Оленича, призначений для філологічних і історичних факультетів університетів⁷, коли гостро відчувався дефіцит навчальної літератури з цієї спеціальності. Для студентів романо-германської філології ВНЗ проф. Р. Оленич написав підручник “Латинська мова”⁸,

⁶ *Мушак Ю. Ф.* Латинська мова: підручник для студентів університетів / Ю.Ф. Мушак. Львів: Видавництво Львівського університету, 1964. 252 с.

⁷ *Маслюк В.П., Оленич Р.М.* Латинська мова / В. П. Маслюк, Р. М. Оленич. Львів: Вища школа, 1975. 215 с.

⁸ *Оленич Р. М.* Латинська мова: [підруч. для студ. ф-тів інозем. філол. вищ. навч. закл.] / Р. М. Оленич. Львів: Світ, 1993. 349 с; вид. 2-е випр.. Львів: Світ, 2001. 350 с.

який витримав два видання. Інший підручник для філологічних спеціальностей підготував проф. В. Маслюк у співавторстві із профессором Донецького університету М. Сенівим⁹.

У зв'язку з гуманізацією освіти і впровадженням латинської мови як навчальної дисципліни у деяких середніх навчальних закладах виникла гостра потреба подачі у доступній і наочній формі дітям основ латинської мови. На цю ситуацію швидко відреагували О. Сафроняк та Б. Чернюх, написавши “Abecedarium Latinum. Латинський буквар”¹⁰. У навчальному процесі також широко використовується підручник “Латинська мова (для гімназій)” Р. Оленича, І. Оленича, Б. Чернюха, який витримав два видання (1994; 2008)¹¹.

Одним з небагатьох підручників зі старогрецької мови, виданих в Україні, є підручник із синтаксису давньогрецької мови Р. Оліщук¹². Його характерною рисою є методично продуманий виклад матеріалу, чіткі теоретичні пояснення, наявність вправ не тільки на переклад зі старогрецької мови на українську, а й навпаки.

Відрадным явищем була поява “Хрестоматії давньої грецької поезії в українських перекладах і переспівах”¹³, упорядником якої є В. Маслюк. Це перший посібник такого роду після більш як 25-річної мовчанки від появи другого видання “Хрестоматії античної літератури” (Київ, 1968), упорядкованої академіком О. Білецьким. 2000 року у львівському видавництві “Світ” вийшла друга частина хрестоматії В. Маслюка – “Давня римська поезія в українських перекладах і переспівах”¹⁴. Таким чином студенти можуть отримувати цілісне уявлення про розвиток старогрецької і римської поезії в українських, а не в чужоземних перекладах.

У зв'язку з впровадженням 2001 року латинської мови на усіх без винятку факультетах університету, ініційованого ректором професором І. Вакарчуком, виникла потреба у відповідній навчальній літературі. На таку ініціативу відгукнулася Н. Ревак, яка у співавторстві з доцентом кафедри німецької філології В. Сулимом у стислі терміни написала підручник “Латинська мова”¹⁵, що вийшов 2002 року у видавництві Львівського університету та у доповненому вигляді був перевиданий у 2006 та 2011 р.

⁹ Маслюк В. П., Сенів М. Г. Латинська мова. Підручник для гуманітарних факультетів університетів/ В. П. Маслюк, М. Г. Сенів. Харків: Основа, 1992. 305 с.

¹⁰ Сафроняк О.В., Чернюх Б.В. Латинський буквар / О. В. Сафроняк, Б. В. Чернюх. Львів: Світ, 1994. 120с.

¹¹ Оленич Р. М., Оленич І. Р., Чернюх Б. В. Латинська мова: підручник / Р. М. Оленич, І. Р. Оленич, Б. В. Чернюх. Львів: Світ, 1994. 408 с.; вид. 2-е випр.. і доповнене Львів: Світ, 2008. 472 с.

¹² Оліщук Р. Грецька мова. Синтаксис: Підручник / Роксоляна Оліщук. Львів: Видавництво ЛБА 1996. 273 с.

¹³ Антична література: Хрестоматія. Ч. 1 Давня грецька поезія в українських перекладах і переспівах / Упорядк. В. П. Маслюк. К.: Віпол, 1994. 328 с.

¹⁴ Давня римська поезія в українських перекладах і переспівах: хрестоматія / Уклад. В. Маслюк Львів: Світ, 2000. 328 с.

¹⁵ Ревак Н. Г., Сулим В. Т. Латинська мова (для неспеціальних факультетів) / Н. Г. Ревак, В. Т. Сулим. Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2002. 240 с.

Серед здобутків кафедри останніх років — підручники “Історична граматики латинської мови”¹⁶, “Латинська мова для математиків та фізиків”¹⁷, посібники “Lectura Latina”¹⁸ та “Pensa Latina”¹⁹.

На початку 90-х років минулого століття відбулись зміни у навчальних планах спеціальності “класична філологія”. До переліку традиційних мов, які вивчаються, долучилась новогрецька. Її викладання забезпечують викладачі кафедри, які неодноразово брали участь у мовних школах та курсах організованих ВНЗ Греції. Значну допомогу у викладанні новогрецької мови надає заснований у 2000 р. на факультеті іноземних мов центр грецької мови та культури ім. Арсенія Еласонського (керівник — доцент Л. Глушенко).

Викладачі кафедри зберігають і примножують традиції закладені попередниками у всіх напрямках роботи. Поряд із дисциплінами, викладання яких впродовж тривалого часу забезпечує кафедра класичної філології, у оновлений навчальний план спеціальності впроваджено курси з пізнюлатинської прози, давньогрецької лірики, грецької мови періоду койне, латинської епіграфіки тощо. Сфера наукових інтересів поряд із традиційними напрямками доповнюється функціональним синтаксисом та семантикою, стилістикою, когнітивною лінгвістикою, перекладознавством, неоелліністикою тощо. Не припиняється робота над написанням навчальної літератури як для студентів відділу класичної філології, так і для інших спеціальностей.

THE CLASSICAL PHILOLOGY AT L'VIV UNIVERSITY (1946–2013)

Roman DOMBROVSKI, Bohdan CHERNYUKH

The Ivan Franko National University of Lviv,
the Chair of Classical Philology

The article gives an analysis of the activity of the Department of Classical Philology at Lviv University in the period from 1946 to the present day. The main attention is drawn to key figures, research and teaching activities as well as to translation achievements of the Department.

Key words: Department of Classical Philology, L'viv University, research activity, literary translation.

¹⁶ Чернюх Б. В. Історична граматики латинської мови. Підручник / Богдан Чернюх. Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 292 с.

¹⁷ Латинська мова для математиків та фізиків / М. Б. Домбровський, О. А. Вацеба, Х. І. Куйбіда, М. А. Тсомпаніс. Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 252 с.

¹⁸ Вацеба О. А., Олійник Л. Р. Lectura Latina: навчальний посібник для студ. вузів / О. А. Вацеба, Л. Р. Олійник. Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 199 с.

¹⁹ Pensa Latina: навчальний посібник / О. А. Вацеба, М. Т. Мокривська, І. А. Романюк, Х. В. Шпелик. Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 216 с.

КЛАССИЧЕСКАЯ ФИЛОЛОГИЯ ВО ЛЬВОВСКОМ УНИВЕРСИТЕТЕ (1946–2013)

Роман ДОМБРОВСКИЙ, Богдан ЧЕРНЮХ

Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
кафедра классической филологии

В статье проанализировано деятельность кафедры классической филологии Львовского университета в период с 1946 г. до наших дней. Основное внимание уделено ключевым личностям, научным и методическим достижениям кафедры, а также деятельности кафедры в сфере художественного перевода с классических языков.

Ключевые слова: кафедра классической филологии, Львовский университет, научная деятельность, художественный перевод.